

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
tyv@eduskunta.fi

Elinkeinoelämän keskusliiton lausunto hallituksen esityksestä laeiksi osakeyhtiölain ja kauppakamarilain muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä osakeyhtiölain ja kauppakamarilain muuttamisesta (HE 60/2024 vp).

Yleistä hallituksen esityksestä

Hallituksen esityksen tavoitteena on toteuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, joka koskee pörssiyhtiöiden hallintoelinten sukupuolijakauman tasapainotamista. Esityksen mukaan pörssiyhtiöiden on täytettävä velvoitteet viimeistään 30.6.2026. EK kannattaa esityksen lähestymistapaa, joka noudattaa direktiivin vähimmäisvaatimuksia ilman tarpeetonta laajentamista osakeyhtiöiden hallintoelinten kokoonpanosta määräämiseen. On myös tärkeää, että direktiivin täytäntöönpanon perusteella ei synny oikeudellista epävarmuutta yhtiön päätöksentekoon liittyen.

EK tukee ehdotusta, jonka mukaan kiintiötavoitteet koskisivat vain tietyn kokorajan täyttäviä yhtiöitä ja että kokokriteerit täyttyisivät kahdella peräkkäisellä tilikaudella ennen velvoitteiden soveltamista. Tämä antaa yhtiöille riittävästi aikaa valmistautua kiintiötavoitteiden täyttämiseen.

EK kannattaa myös ehdotusta lykätä direktiivin rekrytointiprosessia koskevien velvoitteiden käyttöönottoa. Direktiivin säännökset ovat osin hankalasti sovitettavissa osakeyhtiölain säännöksiin ja käytäntöihin. Esimerkiksi osakeyhtiöiden toimielinten valintamenettely ei yleensä perustu avoimeen hakuun.

Itsesääntelyn mahdollisuudet

Naisten osuutta pörssiyhtiöiden hallituksissa on Suomessa edistetty onnistuneesti elinkeinoelämän itsesääntelyllä. EK:n yhdessä Helsingin Pörssin ja Keskuskauppakamarin kanssa perustama Arvopaperimarkkinayhdistys uudistaa parhaillaan hallinnointikoodia ja uusi versio julkaistaan nyt syksyllä 2024. Uuteen koodiin sisällytetään suositus, jonka mukaan hallituksessa tulisi olla tasapuolisesti edustettuna sekä miehiä että naisia, ja tämä tavoite tulisi saavuttaa 30.6.2026 mennessä.

Hallinnointikoodissa huomioidaan myös naisten urakehityksen haasteet ja suosittelaa systemaattista hallituskokoonpanon valmistelua. Hyvät käytännöt sisältävät muun muassa jäsenten osaamistarpeiden määrittelyn ja ehdokkaiden taustojen huolellisen arvioinnin.

Koodissa edellytetään lisäksi, että yhtiöt julkistavat vuosittain tiedon hallituksen sukupuolijakaumasta sekä hallituksen, johtoryhmän ja nimitystoimikunnan jäsenten sukupuolesta.

EK katsoo, että nyt osakeyhtiölakiin tehtävät muutokset ja ehdotetut säännökset jättävät tilaa myös pörssiyhtiöiden hallitusten monimuotoisuuden edistämiseksi myös itsesääntelyn keinoin. Suomessa osakeyhtiölain ja hallinnointikoodin yhteys on ollut vahva jo pitkään ja nyt tätä potentiaalia hyödynnetään lisää monimuotoisuuden edistämisessä.